

забезпечують якісну освіту в регіоні та територіально доступні. Кожен батько хоче обрати найкращий освітній заклад і згодом не розчаруватись у своєму виборі. З іншого боку, кожен керівник і його педагогічний колектив хочуть, щоб їх заклад виокремлювався з-поміж інших, викликав бажання влаштуватися на роботу або навчатися саме в ньому. Сьогодні при виборі батьками закладу освіти для дітей на перший план виходить імідж (репутація) успішного закладу освіти, який забезпечує якість освітніх послуг, створює комфортні умови для якісного освітнього процесу. Зі сформованим позитивним іміджем заклад освіти за рівних умов стає цікавішим для педагогів, адже може забезпечити їм стабільність і соціальний захист, задоволеність працею та професійний розвиток. Позитивний імідж закладу освіти, особливо опорного, сприяє підвищенню його конкурентоспроможності, залученню альтернативних джерел фінансування, встановлення та розширення партнерських зв'язків, авторитету в місцевій громаді та освітянській спільноті.

МЕРЕЖА ДЕРЖАВНИХ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

*Л. М. Калініна, доктор пед. наук, професор
О. Ю. Зуєвич, науковий співробітник*

За даними Державної служби статистики України у 2017/2018 н. р. в Україні функціонувало – 16 200 закладів освіти, в яких навчалось – 3 922 000 учнів, із них у денних закладах – 3 894 000 учнів; вечірніх (змінних) закладах – 28 000 учнів. Свідоцтва про здобуття базової загальної середньої освіти одержали – 329 000 учнів, атестат про здобуття повної загальної середньої освіти одержали – 203 000 учнів [URL:<http://www.ukrstat.gov.ua/>].

У 2018/2019 н. р. в Україні функціонувало – 15 500 закладів освіти за даними Державної служби статистики України, в яких навчалось – 4 042 000 учнів. Із загальної кількості в закладах денної зміни – 4 017 000 учнів; вечірніх (змінних) – 25 000 учнів; свідоцтва про здобуття базової загальної середньої освіти одержали – 345 000 учнів; атестат про здобуття повної загальної середньої освіти одержали – 195 000 учнів (Див додаток А «Заклади загальної середньої освіти України» [URL:<http://www.ukrstat.gov.ua/>]. Упродовж 2017/2019 н. р. відбулося скорочення мережі закладів ЗСО на 700.

На законодавчому рівні з березня 2019 року відбулися зміни у назвах і бланках випускових документів про освіту [2]. 31 березня 2019 року, вперше після завершення початкової школи передбачено документ єдиного зразка – свідоцтво про здобуття початкової освіти, що будуть внесені в єдину державну базу (ЄДЕБО). Для осіб із порушенням зору свідоцтва почнуть виготовляти з використанням шрифту Брайля. Після закінчення 9-го класу з березня 2019 року учні почали одержувати свідоцтва про здобуття базової середньої освіти, а після завершення школи в 11 (12) класі – свідоцтва про здобуття повної загальної середньої освіти натомість атестату формату радянських часів [1i2]. [<https://mon.gov.ua/ua/news/atestat-zminili-na-svidoctvo-dokument-pro-otrimannya-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-matime-inshu-nazvu-takozh-stane->

[dostupnishim-dlya-osib-zporushennyamzoru](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2019-%D0%BF#Text)]. [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/211-2019-%D0%BF#Text>].

Згідно з даними Державної служби статистики України в 2019/2020 н. р. в Україні функціонують – 15 200 закладів освіти, в яких навчалося – 4 138 000 учнів, із них у закладах денної зміни – 4 116 000 учнів; вечірньої зміни – 22 000 учнів. Свідоцтва про здобуття базової загальної середньої освіти одержали – 352 000 учнів, а з повної загальної середньої освіти – 198 000 учнів. За цей навчальний рік знов відбулося скорочення мережі закладів ЗСО на 300. [[URL:http://www.ukrstat.gov.ua/](http://www.ukrstat.gov.ua/)].

Детально розглянемо кількісні статистичні показники мережі закладів освіти ЗСО в 2019 році, а також на дані упродовж календарного, а не навчального року.

У 2019 календарному році загальна кількість шкіл – 14 175, кількість учнів – 3 962 979, кількість вчителів 438 486 [рис. 1].

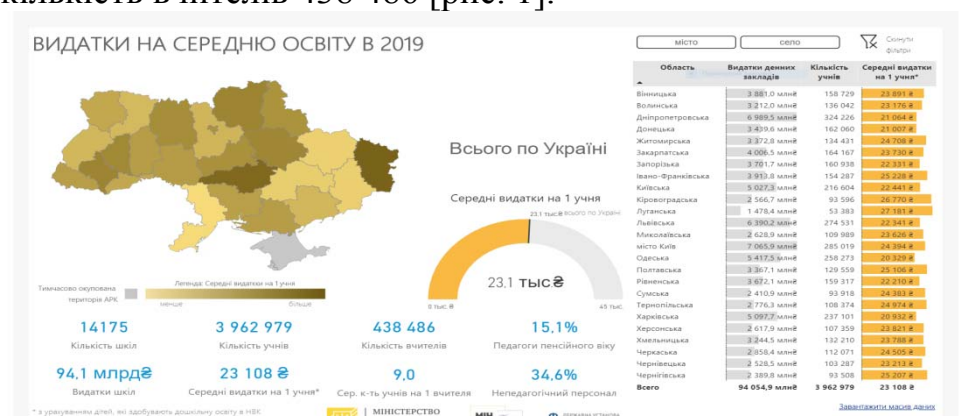

Рис. 1. Кількісні показники загальної середньої освіти за «дашбордом», підготовленим Міністерством фінансів [<https://mof.gov.ua/uk/the-reform-of-education>], без урахування тимчасової окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя.

У 2019 році за даними Міністерства фінансів України найбільша кількість учнів була в Дніпропетровській області – 324 226 осіб, в м. Києві – 285 019 осіб, Львівській області – 274 531 осіб, Одеській області – 258 273 осіб, Харківській області – 237 101 осіб, Київській області – 216 604. У Закарпатській області – 164 167; Донецькій області – 162 060; Запорізькій області – 160 938; Рівненській області – 159 317; Вінницькій області – 158 729; Івано-Франківській області – 154 287; Волинській області – 136 042; Житомирській області – 134 431; Хмельницькій області – 132 210; Полтавській області – 129 559; Черкаській області – 112 071; Миколаївській області – 109 989; Тернопільській області – 108 374; Херсонській області 107 359; Чернівецькій області – 103 287.

Найменша кількість учнів була в таких областях : Сумська область – 93 918; Кіровоградська область – 93 596; Чернігівська область – 93 508; Луганська область – 53 383.

До структури мережі закладів освіти ЗСО належать також заклади освіти різних типів приватної форми власності.

Вивчення стану розвитку приватного сектору освіти свідчить про те, що він розвивається відповідно до Закону України «Про освіту» [ред. 1991 р. відомості Верховної ради УРСР (ВВР), 1991, № 34, ст. 451], {Закон втратив чинність на підставі Закону № 2145-VIII від 05.09.2017}, [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1060-12#Text>]
«Про загальну середню освіту» [ред. 1991 р. відомості Верховної Ради

України (ВВР), 1999, № 28, ст. 230], {Закон втратив чинність на підставі Закону № 463-IX від 16.01.2020} [<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/651-14#Text>].

РОЗВИТОК МЕРЕЖІ ОПОРНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ

М. М. Малюга, науковий співробітник

Активне створення опорних закладів освіти в Україні, як складника в мережі закладів освіти, розпочалося у 2016/2017 н. р. Так, у вересні 2016 р. налічувалося – 137 опорних закладів освіти та – 360 філій. З 31 січня 2017 р. налічувалося – 178 опорних закладів та – 511 філій. На початок листопада 2017 р. – 450 опорних закладів та – 900 філій; на березень 2018 р. – функціонувало вже 499 опорних закладів і – 966 філій; на 1 травня 2018 р. – 519 опорних закладів та – 976 філій; в червні 2018 р. було вже 530 опорних закладів та 986 філій. У жовтні 2018 р. – 688 опорних закладів та 1209 філій. Станом на 1 лютого 2019 р. функціонувало 767 опорних закладів та 1253 філій; на 1 червня 2019 р. їх вже було 793 та 1284 філій; на 1 вересня 2019 р. – 838 опорних закладів та 1332 філій. На 1 січня 2020 р. їх кількість становила 887 та – 1342 філій.

За оперативною інформацією МОН України на 27.07.2020 р. функціонує 950 опорних закладів освіти та 1 435 філій, у яких навчаються 425 409 учнів. Станом на 27.07.2020 р. мережа опорних закладів зросла на 19,8 % порівняно зі станом на 01.06.2019 р., кількість філій – на 11,8 % (див. рис. 1).

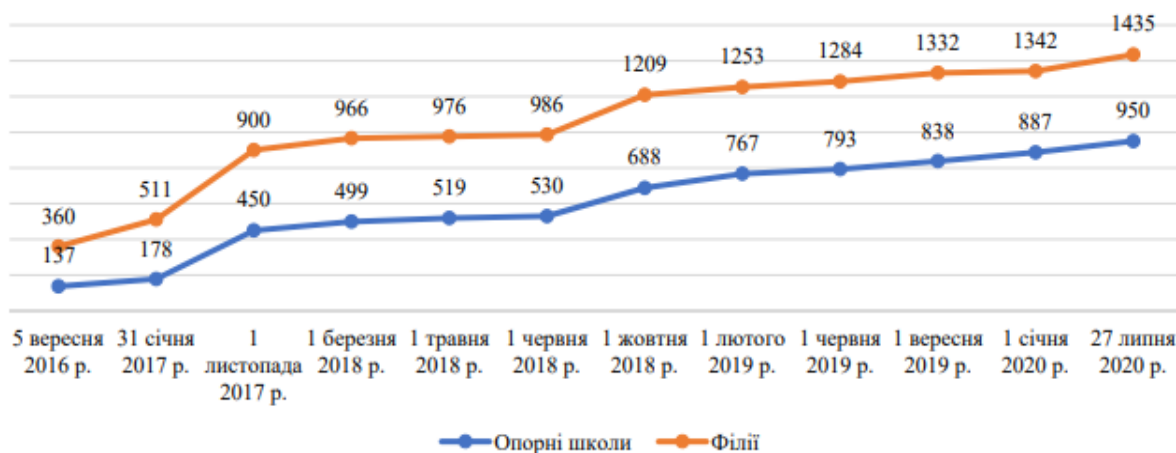

Рис. 1. Динаміка розвитку мережі опорних закладів освіти і філій в Україні (2016/2017–2019/2020 н. р.), одиниць (побудовано за даними Директорату шкільної освіти Міністерства освіти і науки України)

[URL:<https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/serpnevakonferencia/2020/metod-zbirka-osvita-ta-covid-2020.pdf>].

Лідерами за кількістю опорних закладів є Кіровоградська (78), Житомирська (69), Полтавська (67) та Львівська (66) області. Найменша кількість опорних шкіл спостерігається у Івано-Франківській (14), Чернівецькій (15) та Луганській (17)